

NOI PERSPECTIVE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREȘCOLAR

**Profesor Durlă Maria-Mirela
Grădinița P.P. Nr. 3, Petroșani, Hunedoara**

Învățământul românesc, la fel ca și celelalte domenii de activitate, se află în procesul dinamic al schimbării, al tranziției către structuri și conținuturi noi.

În acest complex al vieții economice, social-culturale, învățământului îi revine sarcina de a forma generații noi, capabile să se integreze social și profesional.

Având în vedere exigențele pe care le presupune formarea tinerei generații, tuturor celor ce lucrăm în acest domeniu, ne revine sarcina de a găsi permanent noi căi de optimizare a activității. Reforma din învățământ presupune în primul rând schimbarea mentalității dascălului pentru a fi deschis permanent către nou, pentru a se implica activ și afectiv în ceea ce face. Unul din obiectivele concrete ale reformei învățământului românesc este reevaluarea conținuturilor de predare-învățare, deci a programelor școlare și compatibilizarea acestora cu programele altor țări ale Uniunii Europene, ai cărei membri am devenit. Acest lucru implică convertirea dintr-un învățământ predominant reproductiv, într-unul creativ.

Învățământul preșcolar reprezintă prima treaptă a învățământului, care în perspectivă se va generaliza și a cărei utilitate este incontestabilă.

Vârsta preșcolară este perioada din viața omului care se remarcă printr-un potențial creativ remarcabil și o tendință favorabilă exprimării individuale și colective lipsite de prejudecăți.

Pentru a asigura condițiile optime de dezvoltare a personalității copiilor preșcolari, de pregătire a acestora pentru integrarea cu succes în școală, de pregătire pentru viață, s-au stabilit sarcini importante pentru perfecționarea conținuturilor și strategiilor didactice. Grădinița a devenit un câmp de observații și experimente, de cercetări psihologice și pedagogice menite să contribuie la o mai bună cunoaștere a copilului, a specificului vârstei preșcolare, a disponibilităților psiho-fizice ale fiecărui copil, pentru a ajuta la deplina dezvoltare a personalității acestuia.

Grădinița, ca parte integrantă a învățământului, are rolul de a oferi copiilor condițiile necesare pentru o dezvoltare normală și deplină.

Noile orientări tind spre o eliberare de formalism, oferind o mai mare libertate capacităților de exprimare ale copiilor. În această direcție se pune un accent deosebit pe activitatea în grupuri mici și individual, activitate care permite îmbunătățirea relației educatoare – copil și face din copil o parte integrantă, activă, a procesului său de dezvoltare și educație.

Copilul trebuie sprijinit în a-și satisface trebuințele, dezvoltarea sa realizându-se conform acestor trebuințe și nu conform unui tipar rigid. De aceea el trebuie lăsat să se miște, să se joace, să cerceteze, să-și manifeste interesul și aptitudinile liber, dar încurajat, sprijinit, îndrumat cu afecțiune și competență.

De aceea, finalitățile învățământului preșcolar sunt: asigurarea dezvoltării normale și depline a copilului prin valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecăruia, ținând seama de ritmul propriu, de nevoile afective și de activitate fundamentală la această vârstă - jocul; sporirea capacității copilului de a relaționa cu copiii și adulții, de a interacționa cu mediul, de a-l cunoaște și stăpâni prin explorări, exerciții, experimentări; descoperirea propriei identități și formarea unei imagini de sine pozitive; sprijinirea copilului în dobândirea cunoștințelor, capacităților și atitudinilor necesare integrării școlare și sociale.

Ca etapă premergătoare și pregătitoare a activității școlare, simpla cunoaștere a programei preșcolare de către învățător sau a celei școlare de către educatoare, nu este suficientă. Este necesară o continuitate firească între cele două trepte de învățământ.

Accesul în școală necesită o anumită maturizare. A pregăti copilul pentru școală înseamnă a-l înarma cu acele cunoștințe, capacități, abilități, atitudini, care să-l ajute în parcurgerea în continuare și la un nivel superior a drumului către propriul „eu”. Calitățile copilăriei mici bine cunoscute și dirijate pot asigura fondul psihologic pe care se poate sprijini dezvoltarea școlarului în devenire, asigurându-se nu doar adaptarea la regimul școlar ci și parcurgerea unui drum ascendent în școlaritate.

În concluzie, putem spune că educația preșcolară trebuie să fie o pregătire pentru viață, pentru o societate mereu în schimbare, să stimuleze capacitatea de adaptare la cerințe de o complexitate sporită.

Pornind de la o serie de constatări ale pedagogilor și psihologilor privind rolul limbajului în activitatea de învățare, în educație în general, precum și influența pe care o au volumul și calitatea limbajului asupra randamentului școlar, am considerat necesar să experimentez cu copiii o mai mare varietate de jocuri didactice care vizează îmbogățirea și activizarea vocabularului.

În copilărie, comunicarea verbală își pune amprenta asupra dezvoltării psihice a omului, asupra capacității intelectuale, asupra personalității în ansamblu. Se impune, deci, necesitatea ca preșcolarii în momentul intrării în școală să posede un bun nivel de dezvoltare a limbajului și a capacității de comunicare și înțelegere a limbii.

Din multitudinea formelor de activitate desfășurate în grădiniță am ales spre cercetare și experimentare jocul didactic. Am dorit să prezint câteva perspective interdisciplinare realizate prin utilizarea jocului didactic.

Jocul fiind activitatea specifică vârstei preșcolare, oferă educatoarei posibilitatea de a pătrunde în lumea copilăriei. Prin jocul didactic, educatoarea devine participant activ, implicându-se și dirijând activitatea copiilor, oferindu-le spațiu de exprimare liberă, dar învățându-i cu respectarea unor reguli.

Jocurile didactice pentru educarea limbajului copiilor, vizează aspectul fonetic, lexical și al structurii gramaticale. Am ales să dezbăt aspectul lexical, deși toate cele trei aspecte se regăsesc permanent în atenție, nu pot fi real separate, la fel cum jocurile didactice propuse deși cuprinse la educarea limbajului, vizează cunoștințe de matematică, cunoașterea mediului, educație pentru societate astfel vorbind despre aspectul interdisciplinar al lor.

Jocurile didactice oferă posibilitatea de a sistematiza, a îmbogăți, a verifica cunoștințele dobândite, sub o formă plăcută și accesibilă. De asemenea, exercită o mare influență asupra dezvoltării psihice, contribuind la dezvoltarea intelectuală, la educarea spiritului de observație, a imaginației, gândirii și limbajului, deprinzându-i cu munca individuală sau în grup. Tot prin jocul didactic se dezvoltă autocontrolul, stăpânirea de sine, disciplina conștientă, perseverența, toate calități necesare viitorului școlar.

Consider că este o sarcină importantă găsirea celor mai adecvate teme, alegerea metodelor optime, combinarea jocurilor, crearea unora noi, în funcție de particularitățile grupei cu care lucrăm.

Jocurile didactice exercită un ansamblu de influențe pozitive nu numai asupra laturii intelectuale, ci și asupra întregii personalități a copilului, constituindu-se astfel într-un mijloc important de modelare a acestuia.